COLUMN REMCO HOEKMAN

Sportuitgaven beter richten

Het zijn tijden waarin het vooral met minder moet. Er liggen tal van uitdagingen, maar er zijn niet de middelen om die uitdagingen allemaal op te pakken. In al dit geweld is er de hoop dat gemeenten hun sportuitgaven op niveau houden. Maar hoe reëel is die hoop?

Het Mulier Instituut brengt de sportuitgaven van gemeenten sinds 2015 jaarlijks in beeld. En over de tijd zien we dat, behalve in 2021, de gemeentelijke sportuitgaven een stijgende lijn laten zien. Gemeenten zijn hiermee als grootste en stabiele financierder de rots in de branding voor de sportsector.

Zoomen we in op de sportuitgaven, dan wordt duidelijk dat sportaccommodaties en in mindere mate sportstimulering centraal staan. Dit is een vertrouwd beeld en deze financiering kan op veel steun rekenen van inwoners. In een uitvraag bij het LISS-panel in 2024 was bijvoorbeeld de meerderheid van de inwoners het ermee eens dat gemeenten aandacht besteden aan sport en bewegen, dat ze sportverenigingen ondersteunen met sportaccommodaties en dat ze geld uitgeven aan sportstimulering.

Deze steun wordt in grotere mate uitgesproken door mensen die profiteren van het sport- en beweegbeleid dan door mensen die daar minder raakvlakken mee hebben. Maar voor alle groepen geldt dat een meerderheid het eens is met de stellingen. Er is dus lokaal draagvlak voor sport- en beweegbeleid.

Deze steun van inwoners helpt zeker in lokale discussies om sportuitgaven in stand te houden. Maar de vraag is of dit voldoende is. Het zou beter zijn als kan worden aangegeven hoe deze sportuitgaven bijdragen aan (wettelijke) grotere opgaven waar gemeenten voor staan, temeer omdat sport zelf niet wettelijk is ingekaderd. En daar wringt de schoen. Want is bij de sportuitgaven nagedacht over hoe die bijdragen of nog meer kunnen bijdragen aan bijvoorbeeld gezondheidsbevordering van de inwoners? Of over wie het meeste profijt heeft van de gemeentelijke sportuitgaven en hoe dit bijdraagt aan de aanpak van kansenongelijkheid?

Dit zijn onderwerpen waarop we als sport vaak goede verhalen kunnen vertellen over specifieke projecten of succesvoorbeelden. Maar als je wat meer uitzoomt, kom je toch tot de conclusie dat de benodigde systeemdoorbraken ver weg zijn. Verder laat onderzoek zien dat de ongelijkheid in sport en bewegen toeneemt en dat de verkeerde groepen profiteren van de sportuitgaven van de overheid.

Als we de gemeentelijke uitgaven aan sport in stand willen houden én betekenisvol willen laten zijn, moeten we niet blijven vertrouwen op de steun van inwoners hiervoor. We moeten dan gerichter gaan bijdragen aan thema's als kansengelijkheid en gezondheid. De publicatie Niemand aan de zijlijn. Naar een brede aanpak van kansenongelijkheid in bewegen en sport van de Nederlandse Sportraad en de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving biedt daarvoor interessante inzichten en duidelijke aanbevelingen om mee aan de slag te gaan.

De verbreding van het sport- en beweegbeleid vraagt een andere, gerichtere inzet van middelen. Alleen zo behoud je de legitimiteit van het beleid. Want als je uitgaven vooral landen bij de mensen die gezond zijn en mede via de sport al volop participeren in de samenleving, moet je je afvragen wat je te bieden hebt voor andere afdelingen.

Vereniging Sport en Gemeenten

Remco Hoekman is directeur-bestuurder bij het Mulier Instituut en bijzonder hoogleraar Sportsociologie en Sportbeleid aan de Radboud Universiteit.